

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

لایحه «اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان» توسط دولت محترم تهیه و تقدیم مجلس گردید. این لایحه با اصلاحاتی در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۸/۷/۷ مجلس تصویب و جهت بررسی به شورای نگهبان ارسال گردید. شورای نگهبان در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۷/۲۴ مصوبه مذکور را بررسی و آن را واجد ایرادات و نیز تذکراتی دانست. همچنین مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز در اجرای مقررات نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری، مصوبه مذکور را واجد یک ایراد دانسته است که به پیوست اظهار نظر شورا ارسال گردیده است. ازین رو کمیسیون فرهنگی در مصوبه خود جهت رفع ایرادات و اعمال تذکرات شورای نگهبان، مصوبه سابق مجلس را اصلاح نموده است. در ادامه به بررسی مصوبه کمیسیون از حیث رفع ایراد شورای نگهبان و اعمال تذکرات و نیز رفع ایراد مجمع تشخیص مصلحت نظام پرداخته خواهد شد.

مخصوص سخن علنی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۲۴۴

شماره چاپ:

۱۶۹۷

بررسی مصوبه کمیسیون

ماده (۱)

۱. از آنجایی که موضوع فعالیت وزارت ورزش و جوانان به نحو عام در بر دارنده اموری است که می‌تواند فعالیت‌ها و اقداماتی را در بر بگیرد که مغایر با موازین شرعی باشد لذا شورای نگهبان در بند اول ایرادات خود درخواست نموده است به نحو کلی موضوع فعالیت و مأموریت سازمانی وزارت ورزش و جوانان به یک شرط رعایت موازین شرعی مقید گردد. به موجب اصلاح مد نظر کمیسیون با افزوده شدن عبارت «با رعایت احکام و ارزش‌های اسلامی و شئوون انقلاب اسلامی» به ماده (۱)، عملاً اطلاق و کلیتی که باعث طرح ایراد شورای محترم نگهبان شده بود برطرف می‌شود.

معاونت پژوهش‌های
سیاسی - حقوقی
دفتر مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۳۸۵-۴

بند «پ» ماده (۲)

۲. حذف قید «مبتنی بر اصول و ارزش‌های اسلامی» به جهت اعمال تذکر اول ذیل اظهار نظر شورای محترم نگهبان انجام شده است. در حقیقت با محدود شدن مأموریت و موضوع فعالیت وزارت ورزش و جوانان به رعایت موازین شرعی در ماده (۱)، نیاز به تکرار این قید در تعریف سایر موضوعات نیست.

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۹/۱۶

ماده (۴) موضوع ایراد مجمع تشخیص مصلحت نظام

۳. مجمع تشخیص مصلحت نظام در اجرای مقررات نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، ابلاغیه‌های ۱۳۸۴/۶/۱۵ و ۱۳۹۲/۱۲/۲۴، وظایف و اختیارات مندرج در ماده (۴) را مغایر با بند «۲» سیاست‌های کلی جمعیت و نیز بند «۴۵» سیاست‌های کلی برنامه ششم اعلام نموده است، چرا که بندهای مندرج در ماده مذکور، در مقام اجرای تمام مفاد مندرج در دو سیاست مذکور بر نیامده و نسبت به اجرای بخشی از آن ساکت است. در مصوبه کمیسیون محترم نیز جهت تأمین نظر مجمع تشخیص مصلحت نظام، اقدام اصلاحی مؤثری پیشنهاد نشده است که این امر می‌تواند با ایراد مغایرت با بند «۲» اصل یکصد و دهم قانون اساسی از سوی شورای نگهبان مواجه شود.

جزء «۴» بند «الف» ماده (۴)

۴. افزوده شدن عبارت «ارزش‌ها و موازین اسلامی» نیز به جزء «۴» بند «الف» ماده (۴) به موجب دومین تذکر ذیل اظهارنظر شورای نگهبان انجام شده و در نتیجه به نظر می‌رسد تذکر دوم شورای نگهبان نیز اعمال گردیده است.

جزء‌های «۸» و «۹» بند «الف» ماده (۴)

۵. بخش اول ایرادات شورای نگهبان به ماده (۴) مربوط به وجود بار مالی در جزء‌های «۸» و «۹» بند «الف» این ماده و در نتیجه مغایرت آن با اصل ۷۵ قانون اساسی بود، که با توجه به پذیرش بار مالی مذکور از طرف دولت، آنچنان که در مصوبه کمیسیون به آن اشاره شده است، این ایراد منتفی خواهد بود.

جزء «۱۲» بند «الف» ماده (۴)

۶. جز دوم از بند دوم اظهارنظر شورای محترم نگهبان جزء «۱۲» بند «الف» ماده (۴) را واجد ابهام دانسته است. توضیح اینکه در این جزء به استثنا شدن فعالیت‌های رسمی درس تربیت بدنی مدارس تصریح شده بود ولی در خصوص فعالیت‌های رسمی تربیت بدنی دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه تعیین تکلیف نشده بود و از آنجایی که احتمالاً با عدم شمول حکم مذکور نسبت به فعالیت تربیت بدنی در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه، این جزء می‌توانست با ایراد تبعیض ناروا بودن مواجه گردد، لذا کمیسیون در مصوبه خود مستثنا شدن فعالیت‌های رسمی تربیت بدنی دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه را نیز به حکم فعالیت تربیت بدنی مدارس اضافه نموده است که به نظر اصلاح انجام شده رافع ابهام شورای نگهبان خواهد بود.

جزء «۶» بند «پ» ماده (۴)

۷. جزء سوم از بند دوم اظهارنظر شورای نگهبان، اعطای صلاحیت تعیین ضابطه برای تأسیس و فعالیت خانه‌های جوانان به وزارت ورزش و جوانان را به دلیل اطلاق صلاحیت تفویض شده، مصداق تفویض صلاحیت قانون گذاری قلمداد نموده و آن را مغایر اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی اعلام نموده است و به همین دلیل کمیسیون فرهنگی صلاحیت تعیین ضوابط و استانداردهای فعالیت‌های خانه‌های جوانان را از مفاد این جزء جذف نموده است که رافع ایراد شورا به نظر می‌رسد.

بندهای «پ» و «ت» ماده (۴)

۸. در جزء چهارم از بند دوم اظهار نظر شورای نگهبان، تلاقی مفاد برخی اجزاء بندهای «پ» و «ت» ماده (۴) (به عنوان بخشی از وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان) با صلاحیت‌های مقرر برای شورای عالی جوانان موضوع مصوبه ۱۳۷۱/۵/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورد توجه قرار گرفته و مفاد این دو بند مغایر اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی اعلام شده است. در مصوبه کمیسیون فرهنگی جهت رفع ایراد مذکور پیشنهاد شده است که یک تبصره به ماده (۴) افزوده شده و مفاد بندهای «پ» و «ت» این ماده را به رعایت مصوبه مذکور شورای عالی انقلاب فرهنگی محدود نموده است. از آنجا که اصل ورود مجلس در موضوعی که شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص آن مصوبه مشابه دارد، محل ایراد است، لذا به نظر نمی‌رسد که تبصره پیشنهادی و حکم مندرج بر آن مبنی بر رعایت مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی رافع ایراد شورای نگهبان باشد.

جزء‌های «۲» و «۳» بند «الف» ماده (۵)

۹. به موجب جز اول از بند سوم نظر شورای نگهبان، جزء‌های «۲» و «۳» بند «الف» ماده (۵) به دلیل مطلق بودن صلاحیت‌های واگذار شده به شورای عالی ورزش و تربیت‌بندی مصداق تفویض صلاحیت قانون‌گذاری دانسته شده و مغایر اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی اعلام گردیده است. بر این اساس کمیسیون محترم حذف جزء «۲» و حذف صلاحیت «تقسیم کار...» و محدود نمودن سایر صلاحیت‌های موضوع جزء «۳» به «در چهارچوب قانون» بودن را پیشنهاد نموده است. اصلاحات انجام شده رافع ایرادات شورای نگهبان به نظر می‌رسد.

بند «الف» ماده (۵)

۱۰. به موجب جزء دوم بند سوم نظر شورای نگهبان، باتوجه به ماهیت اجرایی صلاحیت‌های واگذار شده به شورای عالی ورزش، لذا عضویت افرادی به جز اعضای قوه مجریه (با حق رأی) در این شورا خلاف اصل شصتم قلمداد شده است. بر این اساس کمیسیون محترم فرهنگی، پیشنهاد نموده است که عضویت رؤسای صدا و سیما و شورای عالی استان‌ها و سازمان بسیج مستضعفین بدون حق رأی باشد و عضویت رئیس کمیته المپیک و پارالمپیک با حکم رئیس جمهور انجام شود. اگرچه اصلاح صورت گرفته در خصوص عضویت بدون حق رأی رؤسای صدا و سیما، شورای عالی استان‌ها و سازمان بسیج رافع ایراد شورای نگهبان به نظر می‌رسد لکن در خصوص عضویت رؤسای کمیته المپیک و پارالمپیک باید توجه داشت که صادر شدن حکم عضویت اعضای غیر عضو قوه مجریه توسط رئیس جمهور، زمانی می‌تواند رافع ایراد باشد که رئیس جمهور در فرآیند صدور احکام مذکور واجد صلاحیت تخییری و قدرت گزینش و انتخاب باشد؛ لذا در مواردی مثل عضویت رؤسای کمیته ملی المپیک و پارالمپیک که رئیس جمهور اجباراً مکلف خواهد بود که فقط حکم عضویت آنها را امضاء نماید نمی‌توان عضویت ایشان را به واسطه امضاء و صدور حکم عضویتشان از طرف رئیس جمهور فهم و توجیه نمود و در نتیجه اصلاح صورت گرفته در این خصوص رافع ایراد شورای نگهبان به نظر نمی‌رسد.

تبصره «۳» ماده (۵)

۱۱. شورای نگهبان مبنیاً بر ایراد مغایرت با اصل شصتم نسبت به ماده (۵)، تبصره «۳» ماده (۵) را نیز مغایر اصل شصتم قلمداد نموده است. ظاهراً اعضای کمیسیون محترم با فرض اصلاحات انجام شده در خصوص ترکیب اعضای شورای موضوع ماده (۵)، اینکه اعضای موضوع تبصره «۳» متناظر آن اعضا هستند، موضوع ایراد شورا را منتفی قلمداد نموده و در نتیجه اصلاح خاصی

در خصوص این تبصره پیشنهاد نکرده اند. با این حال از آنجا که در حکم این تبصره به وضعیت اعضاء متناظر عضو، از حیث حق رأی اشاره‌ای نشده است، ایراد شورا به قوت خود باقی خواهد بود.

ماده (۶)

۱۲. در ماده (۶) این لایحه عملاً استمرار فعالیت صندوق حمایت از قهرمانان و پیشکسوتان ورزش کشور تنفیذ گردیده بود، لیکن شورای نگهبان به دلیل اینکه اساسنامه این صندوق هنوز به تأیید این شورا نرسیده است این حکم را مغایر اصل ۸۵ دانسته است. توضیح اینکه به موجب اصل هشتادوپنجم تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت با مجلس است و مجلس می‌تواند تصویب آن را با رعایت اصل هفتادودوم به کمیسیون‌های ذی‌ربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد که در هر صورت مصوبه مذکور باید به تأیید شورای نگهبان برسد که در موضوع مورد ایراد این اتفاق نیفتاده است. در اصلاحات پیشنهادی کمیسیون نیز به نظر می‌رسد باز هم همان محتوا و مفاد حکم قبلی با اصلاح عبارات مورد اصرار قرار گرفته است، لذا به نظر می‌رسد ایراد شورای نگهبان همچنان به قوت خود باقی است. به علاوه وقتی تأسیس و شکل‌گیری صندوق حمایت از قهرمانان بدون اجازه مجلس بوده فلذا از منظر حقوقی هیچ تأسیس حقوقی مجازی وجود ندارد، اساساً مجلس نمی‌تواند به صرف اضافه نمودن عنوان این نهاد به قانون فهرست مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی، اصل ایجاد قبلی این سازمان را مشروعیت بخشد.

نتیجه‌گیری

بنابر مراتب فوق، اگرچه اصلاحات کمیسیون در رافع دو تذکر شورا و نیز رافع ایرادات وارده به ماده (۱)، بند «پ» ماده (۲)، جزء «۴» بند «الف» ماده (۴)، جزءهای «۸» و «۹» بند «الف» ماده (۴)، جزء «۱۲» بند «الف» ماده (۴)، جزء «۶» بند «پ» ماده (۴)، جزءهای «۲» و «۳» بند «الف» ماده (۵) به نظر می‌رسد لکن ایرادات شورای نگهبان در خصوص بندهای «پ» و «ت» ماده (۴)، بند «الف» ماده (۵)، تبصره «۳» ماده (۵)، از حیث مغایرت اصل شصتم و نیز ماده (۶) لایحه موضوع بند آخر اظهارنظر شورای نگهبان به قوت خود باقی است. همچنین در خصوص ایراد مجمع تشخیص مصلحت نظام از حیث مغایرت ماده (۴) با بند «۲» اصل یکصدودهم به دلیل عدم مطابقت آن با بند «۲» سیاست‌های کلی جمعیت و بند «۴۵» سیاست‌های کلی برنامه ششم اصلاح خاصی که در مقام رفع آن باشد انجام نشده است که عدم اقدام جهت رفع ایراد مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌تواند مغایر با بند «۲» اصل یکصدودهم قانون اساسی ارزیابی گردد.

